

NSWP (2)

Neighbourhood Society Working Papers / Buurtmaatschappij Achtergrondstukken

Meevaart in beweging:Stenen in het water

Pierre Mehlkopf

2013

De Meevaart is open sinds begin 2012 en wordt beheerd door de stichting Meevaart Ontwikkel Groepbuiten de reguliere kaders van het welzijnwerk. Ambitie is om de zeggenschap van bewoners over hun voorzieningen te versterken. De praktijk laat zien dat dit niet eenvoudig is. Het sociaal experiment ontwikkelt zich verder. Er wordt hierbij aandacht besteed aan het gebruik van het pand, de vorm van organisatie, de financiën en de samenwerking met het stadsdeel. Op basis van ervaringen worden nieuwe plannen ontwikkeld.

Woord vooraf

Je hebt wel eens goede voornemens die zich langzaam maar zeker ontwikkelen tot molenstenen. Ons voornemen om als bestuur van de Meevaart Ontwikkel groep (MOG) met enige regelmaat te beschrijven hoe het met de Meevaart en het bredere sociale experiment in de Indische Buurt gaat, is daar een voorbeeld van. Er gebeurt gewoon teveel, we hebben op veel van wat er gebeurt geen greep (dat is onze eigen keuze) en niet alles wat er gebeurt is zo eenduidig dat het makkelijk te beschrijven is. Tegelijkertijd is dat een van de essenties van het experiment Meevaart en juist de reden waarom het beschrijven ervan zinvol is.

Dit verhaal is voor mensen die op afstand staan hopelijk voldoende informatief om zelf in de eigen omgeving vergelijkbare of juist heel andere experimenten te starten. Voor de mensen die veel dichterbij de Meevaart staan kan dit verhaal echter ook een reden voor verbazing en verwondering zijn. Bijvoorbeeld omdat ze de eigen activiteiten er niet in terug vinden, of heel andere beelden lezen dan ze zelf hebben. Dat is echter verklaarbaar. We schrijven dit verhaal vanuit het perspectief van het bestuur van de MOG en er zijn – eigen aan het gehanteerde organisatiemodel – steeds meer zaken waar we ‘niet over gaan’. Het is ook om andere redenen verklaarbaar. De Meevaart is heel veel tegelijk. Het is voor sommigen nog het oude buurthuis, alleen opgeknapt; anderen gebruiken het als een multifunctioneel centrum waar ze toevallig hun activiteit hebben; weer anderen zien het als een buurthuis in zelfbeheer of als een broedplaats voor buurtondernemingen. Voor enkele ambtenaren en medewerkers van zorginstellingen lijkt het een tweede werkplaats te worden, terwijl we in onze verhalen naar bezoekers van buiten vooral benadrukken dat het een sociaal experiment is waarvan we wel de geschiedenis kennen, maar nog niet de toekomst. Zo heeft iedereen een eigen verhaal bij de Meevaart en dat komt heel dichtbij wat ons voor ogen stond. Iedereen is eigenaar, maar om van iedereen te kunnen zijn moet de Meevaart heel veel tegelijkertijd zijn. Dat laatste is misschien wel de belangrijkste reden waarom we ons beperken. De Meevaart heeft zich in een half jaar ontwikkeld tot een bloeiend centrum en er gebeurt teveel om allemaal te kunnen vastleggen.

Toen we voor de zomer van 2011 de ambitie uitspraken om de Meevaart te gaan exploiteren buiten de reguliere kaders van het welzijnswerk om, hebben we ook tegen ons zelf gezegd dat we het maar tijdelijk doen. We zagen ons als een ontwikkelgroep. In de loop van het voorjaar 2012 zouden we de verantwoordelijkheden overdragen naar nieuwe mensen, voortkomend uit de gebruikersgroepen van de Meevaart. Dat we er nu nog zitten en ons er bij hebben neergelegd dat we nog even door moeten, vraagt om een toelichting. Ook daartoe dient deze kleine publicatie.

1. De kern van het experiment, blijf ontwikkelen

Wij zien de Meevaart als een sociaal experiment. Tenminste, dat was ons idee toen we besloten de uitdaging aan te gaan om vorm te geven aan de Meevaart buiten de kaders van de klassieke welzijnsinstellingen om. Het experimentele ligt niet alleen in de vraag of dat mogelijk is, maar ook of het voor bewoners, gebruikers en financiers een duidelijke meeropbrengst heeft. Hoe bepaal je dat er sprake is van een meeropbrengst? In de alledaagse praktijk zijn we niet met die vraag bezig. Daar maken we geen tijd voor. Misschien is dat ook wel de enige manier om die vraag te beantwoorden: door het gebouw open te stellen voor gebruik, te doen wat nodig is en

telkens opnieuw met iedere bezoeker het gesprek aan te gaan over wat de Meevaart wil zijn en kan zijn, maar vooral over wat de bezoeker verwacht, wil en kan.

Vanaf de eerste week van januari 2012 zijn we 90 uur per week open, omdat er op elk uur van de week groepen zijn die gebruik willen maken van de Meevaart. En open zijn betekent dat er iemand moet zijn die 's ochtends de deur open maakt en 's avonds weer sluit. Het betekent ook dat er tussen 9.00 uur en 23.00 uur iemand moet zijn die zich verantwoordelijk voelt, die mensen de weg wijst, die ruimtes open maakt en controleert. Er moet ook koffie zijn en thee, de schoonmaak moet geregeld zijn en, omdat we nog niet uit de opstartfase zijn, moeten ook tal van kleine en grote dingen geregeld worden. Het belangrijkste is dat bezoekers en gebruikers zich welkom voelen en dat de idee vorm krijgt dat de Meevaart er niet alleen voor hen is, maar ook van hen is. Dat laatste is misschien wel het moeilijkste. Niet bij de velen die zich als vrijwilligers inzetten en daarbij de ruimte krijgen voor de eigen inbreng in combinatie met de verantwoordelijkheid die daarbij hoort, maar wel bij de deelnemers aan activiteiten van de organisaties die gebruik maken van de Meevaart. Zij zijn eerder klant dan gebruiker en stellen vanuit die rol ook eisen aan de kwaliteit van beheer, schoonmaak en dienstverlening. In aantallen gaat het om honderden mensen per week en zij oefenen met elkaar druk uit op de vrijwilligersorganisatie om zich verder te professionaliseren. Het juiste evenwicht hebben we nog niet gevonden. Duidelijk is wel dat een organisatie die verregaand gebaseerd is op zelfbeheer ook aan professionele eisen moet voldoen. Een tweede uitdaging ligt bij de toegankelijkheid van de Meevaart. Op onderdelen staat die onder druk. Het aantal organisaties dat voor cursussen gebruik wil maken van het gebouw, is groter dan de beschikbare ruimte. Nu geldt nog dat de groepen die zich als eerste hebben gemeld voorrang hebben, maar dat is op de lange termijn niet vol te houden. We zouden als Meevaart dan immers dichtslippen en in plaats van een open huis voor de buurt verworden we tot een sociëteit voor een select gezelschap. Om met dit soort vragen om te gaan is er binnen de Meevaart een werkstructuur nodig die deze vaak complexe situaties kan hanteren. Dat geldt vergelijkbaar voor het realiseren van voldoende diversiteit in de programmering van het centrum als geheel. Ook hier gaat het immers om het kunnen omgaan met de spanningen tussen mogelijke deelbelangen en wat als het belang van het centrum – of breder – de buurt als geheel wordt gezien. Deze spanning is ook op een heel concreet terrein aanwezig. De exploitatie van de Meevaart is niet sluitend. Er is een jaarlijks een geschat tekort van € 50.000,-. Als gevolg van de brede openingstijden stijgt dat tekort eerder dan dat het daalt. Brede openingstijden vragen immers als eerste de inzet van extra beheer en schoonmaak en leveren slechts beperkt middelen op, om deze ook te kunnen bekostigen. Opnieuw geldt hier dat er in potentie sprake is van spanning tussen de belangen van de afzonderlijke gebruikersgroepen, de direct bij de Meevaart betrokken vrijwilligers/medewerkers en de Meevaart als organisatie. Die spanning wordt mogelijk nog vergroot als we een van de ambities zoals geformuleerd voorafgaande aan de start van de Meevaart serieus ter hand willen nemen. Namelijk de ambitie om zowel binnen als vanuit de Meevaart initiatieven van bewoners(groepen) niet alleen te faciliteren maar ook financieel te ondersteunen. Praktisch betekent het dat we als Meevaart een sponsorpot of buurtbudget moeten gaan vormen. Vooralsnog is dit een ambitie die nog niet is te realiseren vanuit eigen middelen, omdat de inkomsten van de Meevaart voor vrijwel 100% nodig zijn voor het dekken van de tekorten in de exploitatie.

Het is mogelijk om deze spanningen weg te nemen door keuzes te maken vanuit het bestuur. Minder openingstijden, grenzen stellen aan het maximaal gebruik per groep, nadrukkelijk kiezen

voor inkomsten uit verhuur zouden belangrijke ingrediënten zijn van deze keuzes. Maar die keuzes hebben ook gevolgen. Een steviger optreden van het bestuur is een breuk met de horizontale verhoudingen die nu binnen de Meevaart aan het ontstaan zijn. Het is ook een voortijdig einde maken aan de ontwikkelfase waar we nu nog midden in zitten. Het zal leiden tot andere verhoudingen tot de mensen die zich nu vrijwillig inzetten voor de Meevaart omdat ze het als iets van henzelf ervaren. Daarmee is misschien ook de vraag beantwoord naar wat de kern is van het sociaal experiment. Het experiment is niet gericht op het bereiken van een aantal doelen, maar op het behoud van wat we zijn gaan omschrijven als ‘de ontwikkelfase’. Een situatie waarin de onderlinge verhoudingen nog niet zijn bepaald en vastgelegd, waarin ruimte is om verschillende wegen in te slaan en als het moet zelfs meerdere wegen tegelijkertijd. Het behoud van deze ontwikkelfase vraagt om specifieke moderatie.

Ook de conflicten die zich bij het gebruik van het gebouw voordoen, zijn een belangrijke manier om de wijze waarop van het pand gebruik wordt gemaakt, te wegen. Conflicten ontstaan wanneer ruimtes niet opgeruimd worden achtergelaten voor de volgende gebruiker of wel worden gereserveerd, maar niet gebruikt. Bestuur en zakelijk leider proberen zoveel mogelijk buiten deze conflicten te blijven. Azarhoosh: “We denken dat conflicten het beste worden opgelost wanneer mensen zelf verantwoordelijk zijn voor de oplossing. Als bestuur, zakelijk leider of ambtenaren van het stadsdeel zich daar in mengen als scheidsrechter, wordt het conflict niet opgelost, maar onderdrukt. Voor de korte termijn is dat misschien een oplossing, maar in een gebouw dat het moet hebben van de samenwerking en gedeeld belang van alle gebruikers is het te weinig.”

Het pleidooi voor de behoud van de ontwikkelfase mag niet verward worden met een keuze voor vrijblijvendheid. De Meevaart moet zich verantwoorden over zijn gebruik, over de keuzes die er gemaakt worden en datzelfde geldt voor de gebruikersgroepen. Maar ook hier is sprake van een ontwikkelmodel. Verantwoording afleggen is meer dan alleen vertellen wat je doet en waarom je het doet. Het gaat er ook om dat aangegeven kan worden waarom dit van belang is voor deelnemers en voor (delen van) de buurt. Dat laatste vraagt niet alleen een beeld van het ‘aanbod’ maar ook van de ‘vraag’ en de achterliggende behoefte. Tegelijkertijd past hier ook enige bescheidenheid. De Meevaart mag dan een mooi pand zijn met behoorlijk wat vierkante meters, het is – afgezet tegen wat er in de wijk aan organisaties en activiteiten bestaat – beperkt in haar mogelijkheden om hier een bepalende rol in te spelen. Het betekent wel dat we op zoek moeten gaan naar manieren om de interactie tussen aanbod en vraag te organiseren.

2. Het gebruik, niet alles loopt vanzelf

De vraag naar ruimte is groot, maar niet elke vraag is even gemakkelijk in te vullen. Het makkelijkst zijn de vragen naar lesruimtes. Voldoende tafels, stoelen, een whiteboard en een PC zijn dan afdoende. Minder gemakkelijk ligt dat bij de theatterruimte, de sportbewegingsruimte en de crearuimte. Elke gebruikersgroep stelt hier weer specifieke eisen. Om aan die eisen tegemoet te kunnen komen zijn investeringen nodig, waarvan niet meteen duidelijk is of die investeringen zich ook terugverdienen door het gebruik. Een alternatief is om die investeringen te laten doen

door de gebruikersgroep zelf, maar dat stelt weer eisen aan opslag of betekent dat we een bepaalde groep een substantieel deel van de ruimte/tijd in gebruik moeten geven. Het meest duidelijk is dit bij de theaterzaal. Hier zijn vanuit algemene middelen investeringen gedaan in geluid, maar bij de vervolgvraag van een aantal groepen gaat het nu om licht. Dat is met name nodig bij optredens of voorstellingen maar daarbij gaat het telkens om een incidentele activiteit. En als het over voorstellingen gaat, dan ligt de vraag naar een podium voor de hand. Maar tegelijkertijd wil men dan een substantieel aantal bezoekers kunnen herbergen. Niet alleen is de theaterruimte klein (90 m²), maar als gevolg van de kwaliteit van de luchtverversings-apparatuur kunnen niet meer dan 50 toeschouwers tegelijkertijd in deze ruimte. Praktisch betekent het dat de theaterruimte nu vooral ingezet wordt als oefenruimte voor kleine (dans, repetitie) of grotere groepen (koren). Hier hebben we de juiste balans nog niet gevonden.

Iets vergelijkbaars geldt voor de sport/bewegingsruimte. Vanwege de plafondhoogte zijn balspelen uitgesloten, maar er zouden op zich wel mogelijkheden zijn voor bijvoorbeeld zelfverdedigingsporten. Dat vraagt echter weer om matten die bij andere activiteiten in de weg liggen. Er mag ook niet te veel lawaai gemaakt worden en als er gestampt wordt klinkt het door naar de burens. We moeten de programmering dus aanpassen aan deze beperkingen. In samenwerking met sportbuurtwerk wordt nu vooral ingezet op bewegingsactiviteiten voor volwassenen en om dat mogelijk te maken is een eerste set aan materialen besteld.

Bij de crearuimte zien we een variëteit aan vragen en het ontbreken van gemeenschappelijkheid. De variëteit wordt nog groter als we naast volwassenen ook kinderen en jongeren als gebruikersgroep betrekken.

In deze drie voorbeelden gaat het om het hanteren van de spanning tussen enerzijds het als Meevaart maken van een keuze met als risico dat we daardoor bepaalde vragers uitsluiten en anderzijds uitgaan van de huidige vragers en deze met elkaar in gesprek brengen.

Of durven we geduld te hebben en wachten we af tot er initiatieven komen van ‘binnen’ dan wel van ‘buiten’? In die laatste variant maken we impliciet ook een aantal keuzes. Door bij de vraag naar ruimte al aan te geven of deze wel of niet geschikt is, er wel of geen faciliteiten zijn en door terughoudend te zijn bij activiteiten gericht op kinderen en jongeren omdat deze nu eenmaal een groter beroep doen op beheer en schoonmaak.

3. Vorm geven aan de organisatie

Bij de start op 1 januari lag er geen exploitatiebegroting. We hadden in de aanloop een eerste begroting opgesteld, maar deze was op voorhand ingekaderd door het subsidiebedrag dat het stadsdeel maximaal beschikbaar had. Onze eigen ramingen lieten zien dat we moesten rekenen met een tekort dat ingelopen moest worden door inkomsten uit verhuur en horeca. Ook hier zijn we ingehaald door onze eigen beslissingen. Door op 1 januari open te gaan en onderdak te bieden aan de groepen die door het sluiten van andere voorzieningen zonder ruimte zaten, kozen we voor een model waarbij niet te sturen was op een sluitende exploitatie, anders dan door gewoon heel zuinig te zijn. We hebben dit opgevangen door een organisatie-model op te zetten voor de eerste drie maanden waarbij het budget werd ingezet voor:

- de vaste lasten;
- beperkte moderatie van de startfase (door Firoez Azarhoosh);
- administratieve ondersteuning van de penningmeester;
- de kern van een vrijwilligersorganisatie, in belangrijke mate gebaseerd op vergoedingen (de beroemde max. € 150,- per maand). Dit met name voor de rol van beheerder;
- het inhuren van buurtbewoners met specifieke expertise op basis van lage uurtarieven in combinatie met passie-uren. Achteraf gezien zijn hieruit de eerste bewonersbedrijfjes ontstaan.

Omdat het pand nogal een ongeordende toestand was en de verbouwing pas begin februari is afgerond, is in deze periode geen rekening gehouden met inkomsten uit horeca en verhuur. In deze periode is een deel van het investeringsbudget dat het stadsdeel ons ter beschikking heeft gesteld, gebruikt om een aantal noodzakelijke onderdelen van de inventaris op orde te krijgen, met name in de theaterruimte, de centrale ruimte op de begane grond (kamer van de wijk) en de keuken.

Voor de tweede periode van drie maanden bleek het nodig om dit model aan te passen. Vooral omdat het aantal vrijwilligers voor de beheerrol sterk terugliep. Uit gesprekken blijkt dat deze vrijwilligers de verwachting hadden dat er op termijn betaald werk uit voort zou komen. Los van de vraag of we wel die kant op wilden, waren ook de financiële middelen daar niet voor aanwezig. Het zou direct geleid hebben tot het terugbrengen van het aantal openingsuren. Belangrijker was dat we nog niet toe waren aan een meer definitieve invulling van de organisatie. Opnieuw is gekozen voor invulling tot aan de zomer. De belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de eerste drie maanden:

- naast vrijwilligers ook medewerkers van Pantar;
- Firoez Azarhoosh focust zich minder op het pand zelf, maar geeft de relatie met de omgeving en met name de andere communities meer aandacht;
- voor de interne coördinatie binnen de Meevaart wordt Mohammed Hemdi benaderd;
- aanvullend daarop worden voor overdag en voor de avonden/weekend een tweetal mensen in de rol van (vrijwilligers)coördinator gezet.

De verscheidenheid in competenties, ambities en mate van aanwezigheid bij de kernmedewerkers is groot. Het gevolg daarvan is dat iedereen op eigen wijze zijn rol invult. Dat geeft zowel voldoening als dat het op momenten tot wrijvingen leidt. Er komt druk om steviger te sturen en de organisatie ‘eindelijk’ een meer definitieve vorm te geven. Het leidt tot heftige discussies in het bestuur. Duidelijk is dat de huidige organisatievorm nog niet optimaal functioneert, maar ook duidelijk is dat nu inzetten op meer sturing en leiding niet het antwoord is. Enerzijds omdat dat geld kost. Anderzijds omdat die keuze alleen te verdedigen is, als de huidige bezetting ook op de middellange termijn de vaste kern van de organisatie zou vormen. Dat laatste is echter niet het geval, zo denken we. De voorbereidingen voor een opleidingstraject in samenwerking met het ROC-regiocollege zijn vergevorderd en de verwachting is dat er via deze route nieuwe medewerkers komen (als stagiaires) en dat zo tevens een belangrijke stap gezet kan worden richting professionalisering van de dienstverlening. Voor het najaar houden we dan ook voorlopig vast aan dezelfde opzet als die uit het tweede kwartaal. Wel wordt afscheid genomen van het model om te werken met coördinatoren. De organisatie moet zo horizontaal

mogelijk blijven. Dat is de vorm die het best past bij de diversiteit aan medewerkers/vrijwilligers. Het beheer wordt wel op een andere manier versterkt. Waar in het eerste halfjaar de horeca nog onder regie van de keuken viel (Tim), is er dit najaar voor gekozen om de horeca meer te betrekken bij het beheer. Dat past om nog een andere reden goed in de plannen. Voor de opleiding facilitair medewerker is een voldoende gevarieerde praktijk nodig. De horecafunctie past daar prima bij.

De huidige organisatiestructuur ligt dus allerminst vast. In de loop van het najaar zal deze opnieuw aangepast worden aan wat dan nodig is. Want waar we aan de ene kant stellen dat we elke drie maanden kiezen voor een andere organisatiestructuur, blijft aan de andere kant de kern van die structuur telkens dezelfde. Zo min mogelijk overhead, gebouwd op mensen en rekening houdend met hun mogelijkheden en ambities.

4. Over financiën

Voor de Meevaart is een subsidie van het stadsdeel beschikbaar van iets minder dan € 320.000,- per jaar. Ongeveer de helft van dat bedrag gaat op aan huur en vaste lasten waaronder de kosten voor schoonmaak. Praktisch betekent het dat er zo'n € 150.000,- beschikbaar is voor personele inzet. Daarvan gaat zo'n € 40.000,- op aan vrijwilligersvergoedingen, inleenkosten en het ad hoc inhuren van specifieke expertise. Vanwege de zeer ruime openingstijden zijn echter de kosten van schoonmaak hoger. Het resterende bedrag dient voor de bekostiging van de inzet van de zakelijk leider, het onderhouden van de contacten met de omgeving en de ondersteuning van de penningmeester. Deze drie posten worden ingehuurd bij ZZP-ers of via payrolling. De nadelen hiervan (hogere kosten) worden ruimschoots gecompenseerd door het voordeel dat we zo voldoende flexibiliteit houden om ons telkens te kunnen aanpassen aan de veranderende omstandigheden.

Na aftrek van de weken die we dicht zijn vanwege vakantie is de Meevaart op jaarbasis zo'n 4000 uren geopend. Dat is niet te bekostigen alleen vanuit de subsidie. We hebben dus extra inkomsten nodig. De extra middelen komen uit verhuur, maar de primaire taak van de Meevaart het ruimte beschikbaar stellen aan buurtgroepen, gaat altijd voor. De extra middelen komen deels ook uit de opbrengst van de horeca, maar hier geldt nadrukkelijk dat we hebben vastgelegd dat de horecafunctie ondersteunend moet zijn aan de Meevaart en geen zelfstandige activiteit is. We willen geen buurtcafé worden. Gericht op 2013 zijn we nu bezig om te onderzoeken of we de subsidierelatie met het stadsdeel kunnen omzetten in een inkooprelatie, waardoor we een BTW-administratie kunnen opzetten. We verwachten dat dit model voor de Meevaart op jaarbasis een voordeel van zo'n € 40.000,- kan betekenen. Daarmee zou een deel van het jaarlijks exploitatietekort gedekt kunnen worden.

5. Meevaart Ontwikkel Groep startfase

Hiervoor is genoemd dat we na zo'n drie maanden besloten hebben om het organisatiemodel enigszins aan te passen. Maar er was in die tijd meer aan de hand. We stonden op dat moment voor een fundamentele keuze. Onze eerste 100 dagen zaten er op en we hadden vooraf

nadrukkelijk aangegeven dat we een overgangsbestuur wilden zijn. In de loop van het voorjaar zou overdracht moeten plaatsvinden naar onze opvolgers (en vanzelfsprekend in afstemming met het stadsdeel). Maar de Meevaart was nog helemaal niet zover, de ontwikkeling was nog maar net gestart. Nu overdragen zou neerkomen op een overdracht aan de huidige gebruikersgroepen die zich daarvoor eerst verder zouden moeten organiseren. Praktisch betekende dat een keuze voor status quo, omdat de Meevaart op dat moment nagenoeg volledig bezet was. Toen we ons dat realiseerden werd de keuze makkelijker. Er lagen simpel gezegd twee alternatieven voor:

1. Overdracht naar de huidige gebruikers en inzetten op stabilisatie in combinatie met versterken beheer. Het gebouw de Meevaart staat centraal.
2. Doorgaan met het ontwikkelmodel maar dan wel in de volle breedte. De Meevaart is slechts een middel en onderdeel van de buurt.

Bij een keuze voor het tweede alternatief lag er dan nog de vraag of we dat zelf wilden doen en daarmee samenhangend of het stadsdeel ons die rol/opdracht wilde geven. Maar ook was dan de vraag wat een ontwikkelmodel in de volle breedte zou betekenen. We besloten om dat te verkennen en een gespreksnotitie op te stellen zowel voor onszelf als voor een gesprek met het stadsdeel. Hieronder geven we enkele delen uit deze notitie weer.

L'Histoire se répète

December 2011 stonden we voor de keuze om de Meevaart versneld en volledig open te stellen voor de gebruikersgroepen die per 1 januari 2012 geen ruimte meer hadden, of om dat niet te doen en eerst de organisatie op orde te hebben. We hebben voor het eerste gekozen, maar staan nu zo'n vier maanden later opnieuw voor een vergelijkbare keuze. De Meevaart is verre van op orde, de exploitatie is niet sluitend, de kwaliteit van de vrijwilligersinzet kan hoger, er moeten fondsen geworven worden, de programmering van de theaterzaal gestart en het buurrestaurant moet nog vorm krijgen. Hoewel het allemaal ontwikkeltaken zijn, noemen we het een stabiliseringsscenario.

Daar staat een ander scenario tegenover. In dat scenario geven we prioriteit aan een aantal aspecten waarvan we de kiem hebben kunnen zien bij het opstarten van de Meevaart. In dat scenario moeten we de schroom voorbij en de ontwikkelingen niet beperken tot de Meevaart, maar ons werkterrein verruimen naar de buurt als geheel.

Het ontwikkelscenario

Op 15 maart 2012 was er in de Meevaart een bijeenkomst van het stadsdeel waar men in enkele uren een complete buurtagenda wilde opstellen. De bijeenkomst was goed bezocht. Ruim 150 aanwezigen. We hebben vanuit de Meevaart overwogen om van die gelegenheid gebruik te maken om ook van onze kant een aantal thema's in te brengen. Uiteindelijk hebben we besloten om dat niet te doen. Wel hebben we voor die gelegenheid een notitie opgesteld waarin een aantal thema's benoemd werden die vanuit het

perspectief van de Meevaart onderdeel moeten zijn van de buurtagenda. De Buurtacademie (Meevaartacademie) was er daar een van. Maatschappelijk vastgoed was een tweede thema. We benoemden een drietal uitdagingen:

1. *Ontwikkel een nieuwe vorm van participatie voor bewoners. Zoek daarbij naar combinaties van werken, leren, inkomsten verwerven en verzelfstandiging.*
2. *Ontwikkel nieuwe vormen van beheer voor tijdelijk leegstaande ruimtes. Sluit daarbij aan op de bestaande participatievormen.*
3. *Organiseer nieuwe verbindingen tussen ondernemers, eigenaren van vastgoed en bewoners mede met het oog op versterking van de buurteconomie.*

De afgelopen weken hebben we deze uitdagingen verder uitgewerkt. Daarbij liepen we tegen de grenzen op van de Meevaart als gebouw en hebben besloten deze achter ons te laten. Onze uitwerking raakt nu aan de Indische buurt als geheel, maar heeft de potentie om ook die grenzen te doorbreken. We sluiten daarbij aan bij het gedachtegoed rond de vorming van TRUSTs en het opstarten van bewonersbedrijven. Maar vooral sluiten we aan bij ontwikkelingen die we in de kiem al binnen de Meevaart zien ontstaan.

De uitwerking

Herijk de relatie stadsdeel – Meevaart

Het mag misschien raar lijken, maar we zijn begonnen met deze uitwerking door eens goed te kijken naar onze relatie met het stadsdeel. We worden door het stadsdeel gesubsidieerd met als opdracht – kort door de bocht – om ruimte beschikbaar te stellen aan prioriteitsgroepen. Tegelijkertijd is de subsidie onvoldoende voor een gezonde exploitatie van de Meevaart en moeten we optimaal de creativiteit van onszelf, de vrijwilligers en de bewoners in roepen. We zitten midden in een traject om tot aangescherpte afspraken te komen met het stadsdeel. Dit als aanloop op de invulling van de subsidierelatie per 2013. We willen in gesprek gaan met het stadsdeel over een andere invulling van de relatie. Kern daarvan is dat het stadsdeel de Meevaart niet meer subsidieert, maar dat ze uren en ruimte bij ons huren ten behoeve van gebruikersgroepen waaraan zij deze faciliteit willen bieden. Daarbij kan het stadsdeel deels deze groepen zelf aanwijzen, deels kunnen ze de Meevaart inhuren om deze rol voor ze te vervullen. Praktisch betekent het dat de relatie uit drie elementen kan bestaan:

- a. *Huurder ten behoeve van prioriteitsorganisaties (en daartoe wordt in een overeenkomst een groot aantal uren/dagdelen op jaarbasis vastgelegd, waarbij het stadsdeel kan aangeven welke organisaties daarvan gebruik kunnen maken).*
- b. *Opdrachtverlener aan Meevaart voor verhuurbeleid bewonersorganisaties (binnen de uren die door het stadsdeel zijn ‘gehuurd’ maar gericht op groepen die een zwakkere positie hebben waardoor ze geen ruimtegarantie van het stadsdeel hebben gekregen).*
- c. *Huurder – vergelijkbaar met anderen – van de ruimte op incidentele basis.*

De Meevaart beheert en exploiteert de overige uren dan onder eigen verantwoordelijkheid en is en blijft hoofdhuurder van het pand.

Faciliteer de start van Community Beheer

Er zitten perverse prikkels in de manier waarop we nu gebouwen in beheer geven aan maatschappelijke organisaties. Waar we de ambitie hebben om dubbelgebruik van ruimte mogelijk te maken, wordt dit in de praktijk onmogelijk gemaakt doordat de inspanningen bij verhuur aan derden niet opwegen tegen de kosten die daarmee gepaard gaan. Ook de regelgeving werkt hier belemmerend omdat de activiteiten van derden niet onder de verzekering van de hoofdhuurder vallen en aparte verzekeringen moeizaam en ingewikkeld zijn. Door het beheer en de verantwoordelijkheid onder te brengen bij een aparte organisatie die baat heeft bij extra verhuur kan deze patstelling doorbroken worden. Vanuit de Meevaart wordt nu gewerkt aan de oprichting van Community Beheer, een bewonersbedrijf dat beheer en schoonmaak van vastgoed voor haar rekening neemt en dat niet wordt gestuurd vanuit een subsidierelatie, maar werkt onder condities vanuit de markt. Simpel gezegd geldt voor Community Beheer dat zij alleen omzet draaien als gebouwen worden gebruikt. Naast beheer en schoonmaak kan vanuit Community Beheer ook de techniek worden verzorgd, kunnen filmpjes van evenementen worden verzorgd, is catering bij evenementen mogelijk en kan de programmering van de accommodatie worden verzorgd. Ook moet dan de financiële administratie van deze activiteiten verzorgd worden. Vergelijkbaar met de thema's beheer en schoonmaak zijn ook op alle andere genoemde thema's binnen de Meevaart de eerste aanzetten tot het vormen van bewonersbedrijven gestart.

Het klinkt simpel, maar het is ingewikkelder. Om bewoners hierin een rol te geven is advisering nodig door fiscalisten en juristen. Hoeveel kunnen bewoners bijverdienen als ze NUGger zijn, hoe om te gaan met bijverdienen, waar liggen verantwoordelijkheden, welke rechtspersoon kan het best gekozen worden, hoe om te gaan met BTW-verplichtingen in de onderlinge relaties enz. Op onderdelen moeten aparte bedrijfsplannen worden opgesteld. Om dit tot in detail uit te werken moeten we externe expertise inhuren, die we nu zelf niet kunnen bekostigen.

Groter groeien

De Meevaart is – zoals we al eerder hebben aangegeven – praktisch vol. Hier is nog wel enige winst te behalen door het gebruik beter af te stemmen op de mogelijkheden maar de grenzen zijn wel zo ongeveer bereikt. We zijn dus gewoon op zoek naar uitbreiding van onze mogelijkheden. Als eerste optie hebben we daarom ons oog laten vallen op het Karrewiel. We willen dit pand vanuit Community Beheer gaan huren en zelf gaan exploiteren. Een vergelijkbare stap willen we zetten door als leegstandsbeheerder op te treden van commercieel vastgoed, voor zover dit als onderdeel van leegstandsbeheer een tijdelijke maatschappelijke functie gaat vervullen. Deze plannen sluiten goed aan bij onze

ideeën over de invulling van het door het stadsdeel gewenste makelpunt maatschappelijk vastgoed.

Beter worden

In de voorbereidingen op de start van de Meevaart hebben we onze ideeën genoemd om binnen en vanuit de Meevaart een opleiding facilitair medewerker MBO2 te verzorgen in samenwerking met het ROC. Deze ideeën zijn nu zover uitgewerkt dat we in mei op een tweetal dagdelen informatiebijeenkomsten zullen organiseren om te bezien of er voldoende interesse is voor deelname. Nog steeds zal de opleiding verzorgd worden binnen de Meevaart, alleen is de opleiding nu teruggebracht van 2 jaar naar iets meer dan een jaar. Bij een inschrijving van 20 deelnemers en een slaagpercentage van > 50% zijn de kosten voor de Meevaart/deelnemers onder de € 20.000,- waardoor een en ander haalbaar wordt.

Zonder eerste stap geen begin

De Meevaart staat voor een keuze. En in lijn met de wijze uitspraak van Tex Avery¹ (when you come at a T-spoon, take both ways) kiezen we voor het bewandelen van beide wegen tegelijkertijd. We gaan binnen de Meevaart de weg op van verbetering en stabilisering en tegelijkertijd willen we laten zien dat stabilisering alleen mogelijk is, als we ons voortdurend blijven ontwikkelen, als we andere en onbekende wegen inslaan: het avontuur tegemoet. Maar die onbekende wegen liggen deels op het terrein van anderen en dan is het handig om op voorhand het ‘recht van overpad’ te vragen. Met dit oogmerk is deze notitie opgesteld.

In de gesprekken met het stadsdeel over deze notitie krijgen we het vertrouwen om door te gaan met het brede scenario. Zowel voor het stadsdeel als voor ons is duidelijk dat het hier meer om een wensrichting gaat dan om een uitvoeringsplan met allerlei SMART-geformuleerde doelen. Onderdeel van de ontwikkelbenadering is immers ook dat we als Meevaart Ontwikkel Groep ondersteunend en faciliterend zijn, maar dat het idee en het initiatief telkens vanuit bewoners en bewonersgroepen moet komen.

6. Een schitterend pand met gebreken

In ons boekje over de aanlooperperiode, Meevaart of Tegenstroom (Fiere e.a. 2013), beschreven we al dat er een zekere spanning is tussen wat vooraf aan wensen wordt geïnventariseerd in de inspraakronde en wat achteraf in het dagelijks gebruik de beste keuzes zijn geweest. Nu blijft dat vaak moeilijk omdat er tussen planning en gebruik vaak een ruime periode ligt en de deelnemers aan de inspraak niet altijd de gebruikers zijn. Dat was ook het geval bij de Meevaart. Maar de belangrijkste omissie is toch dat er vooral geprobeerd is om een mooi pand te realiseren en dat er onvoldoende oog is geweest voor hoe dat te beheren en wat dat voor organisatie vraagt. Nu is

ook dat verklaarbaar omdat de aanname dat het pand beheerd ging worden door een bewonersorganisatie niet voor de hand lag. In de praktijk levert dat wel problemen op. Twee voorbeelden:

- de deuren in het pand zijn voorzien van elektronische sloten die met speciaal daarvoor te programmeren pasjes zijn te openen. Maar dat vraagt om een computer en aparte software en vooral om iemand die dit kan beheren. Vervolgens moest de keuze gemaakt worden of elke gebruikersgroep een pasje krijgt van de ‘eigen’ ruimte of dat alleen de beheerders een pasje hebben en de ruimtes telkens openen voor een groep. Elke gebruikersgroep een eigen pasje bleek al snel geen oplossing. Daarvoor worden de ruimtes door teveel verschillende groepen gebruikt. Het omgekeerde was echter ook geen oplossing omdat we in de eerste maanden van 2012 weliswaar werkten met een grote groep vrijwillige beheerders maar deze vooral nodig waren voor de ontvangst en het verwijzen vanuit de gezamenlijke kamer van de wijk op de begane grond. Praktisch betekende dit dat er in het eerst half jaar gewerkt is met open deuren (vaak door bloempotten of stoelen in de opening te zetten)
- De Meevaart beschikt over een kleine theaterzaal die geluidsarm is voor de omgeving. Het zogenoemde ‘doos in een doos’ model. Maar met de deuren dicht, loopt de temperatuur in deze ruimte al snel op. Gelukkig is er echter een luchtventilatiesysteem met warmterugwin. Alleen kan dat apparaat alleen koelen als de temperatuur buiten substantieel lager is dan de temperatuur in de zaal. En ook dit systeem vraagt weer om een computer waar de benodigde software op zit en iemand die het kan bedienen en die bereikbaar is als het nodig is.

De irritatie over niet-werkende systemen moest echter eerst groeien, omdat alleen dan de oplossingsrichting in beeld komt. In de zomer van 2012 is een begin gemaakt met het werken aan deze oplossingen. Computers en software zijn aangeschaft. Defecte sloten zijn gerepareerd en er is een aparte ruimte gecreëerd waar deze computers kunnen staan. En niet minder belangrijk: er is iemand die de programmering kan doen.

Deze twee voorbeelden maken duidelijk dat het beeld waar de opdrachtgevers vanuit zijn gegaan er een was van een organisatie met professioneel beheer. Maar welk beeld hadden ze nu van de gebruikersgroepen? Dat is veel minder duidelijk. Dat komt vooral omdat de Meevaart ‘kaal’ is opgeleverd en eigenlijk alleen de theatterruimte en de sport/bewegingsruimte als zodanig wel herkenbaar waren. De overige ruimtes verschillen onderling wel in grootte maar zijn vrij standaard. De functie die ze kregen werd in de eerste week van januari al heel snel duidelijk. In elke ruimte (met uitzondering van de ruimte van het atelier Kunst & Koken) verschenen – vooral oude – tafels, stoelen en kasten. Wie een kast in een ruimte had, gaf immers op die manier aan dat die ruimte ‘geclaimd’ was. Het betekende echter ook dat ruimtes niet functiegebonden werden ingevuld, maar veel meer gebruikersgebonden, wat in de praktijk weliswaar gezellig was, maar ook een aantal bijkomende problemen veroorzaakte. Het voornaamste probleem was dat de gebruikersgroepen per ruimte geen overeenstemming konden krijgen over de meest optimale inrichting. De ruimtes werden immers gebruikt voor verschillende activiteiten: zowel voor volwassenen als voor kinderen, zowel voor lessen als voor meer creatieve activiteiten. Een tweede probleem was dat sommige activiteiten een klein aantal deelnemers hadden, maar dat ze wel in een ‘eigen’ vaak grotere ruimte plaatsvonden, waardoor elders in het pand ruimtegebrek ontstond.

De zomerperiode van 2012 is gebruikt om iets van orde te creëren. Met uitzondering van de ruimtes die overwegend gebruikt worden door Kunst & Koken zijn de meeste lokalen voorzien van zo goed als nieuwe tafels, stoelen en whiteboards. Elk lokaal is tevens voorzien van een computer met aansluiting op het WIFI-net van de Meevaart. De tweede verdieping is nu vooral bedoeld voor activiteiten van volwassenen, en voor conferenties en bijeenkomsten. De eerste verdieping is bedoeld voor de meer creatieve activiteiten en hier zijn de ruimtes ook meer kindproof gemaakt. Het ‘probleem’ van de kasten is opgelost door het creëren van een aparte kastenkamer.

Tegelijkertijd is ingezet op het realiseren van extra ruimte. De ZZP-lounge op de tweede verdieping is opgeheven en door het plaatsen van een tussenwand is hier een extra lokaal gerealiseerd. De zolderverdieping kan nu worden afgesloten, ook weer door het plaatsen van een extra wand. Hier staan nu de computers voor sleutelbeheer en luchtverversing. Belangrijk is ook de stap om zoveel mogelijk spullen, bijvoorbeeld in de sportzaal, in de crearuimte, het theater en de computers in de leslokalen, in algemeen eigendom te nemen.

Dan de aanpassingen in de tuin. Daar was eerst een klein terrasje en een enorme houten constructie om met een scootmobiel naar maaiveldniveau te komen. Die houten constructie is aangebracht toen de idee bestond dat de tuin een van de vluchtwegen zou moeten zijn. In de zomer is het terras vergroot zodat dit nu gebruikt kan worden als buitenruimte, de houten constructie is aangepast en de buitenruimte is nu het werkterrein van de tuingroep².

Ook het komende jaar zullen er nog tal van kleine en grotere aanpassingen aan het gebouw en het gebruik nodig zijn. In tegenstelling tot de aanpak bij de oplevering waarbij vooral is geanticipeerd op mogelijk gebruik, kiezen we nu voor een andere aanpak. Activiteiten moeten zich bewezen hebben voordat we vanuit de zeer beperkte middelen van de Meevaart gaan investeren. Een tweede lijn daarbij is dat het de diversiteit in gebruik en gebruikersgroepen moet versterken.

6.1 *Bereikbaarheid van het gebouw*

De stoep in de Balistraat is smal. Zet er een fiets neer je hebt moeite om te passeren. Als er dan ook nog een fiets wordt vastgezet aan de lantaarnpaal is passeren voor iemand met een kinderwagen of scootmobiel nagenoeg onmogelijk. Parkeren voor de deur van de Meevaart is onmogelijk omdat er altijd al een andere auto staat. Een goede oplossing voor de toegankelijkheid van de Meevaart voor mindervaliden vraagt om radicale ingrepen. Er moet een parkeerplaats bijkomen, er moet plek zijn voor het neerzetten van scootmobiel en het moet onmogelijk worden om fietsen tegen de muur van de Meevaart te zetten en zo de doorgang te blokkeren. Maar een parkeerplaats erbij voor de Meevaart betekent een parkeerplaats minder voor de bewoners uit de straat. Maar bij het stadsdeel zitten ook mensen die kunnen toveren. Niet alleen bedenken ze een oplossing waardoor er een parkeerplek bijkomt, maar ook realiseren ze alles in een paar weken tijd. En het belangrijkste: de gekozen oplossingen lijken te werken.

7. Over bewonersbedrijven

Terwijl wij intensief bezig waren in de Indische buurt, laaide in Amsterdam en landelijk het debat op over bewonersbedrijven en TRUSTvorming. Heel wat discussiebijeenkomsten zijn er aan besteed en enkelen zijn er zelfs het kanaal voor overgestoken om te zien of we er hier ook iets aan kunnen hebben. Zo'n beweging (of hype) heeft rare bijwerkingen. Al vrij snel kregen we de vraag of de Meevaart een Trust was. En als dat zo was, dan wel als we het wilden worden, of we dan subsidie wilden aanvragen. We hebben dat uiteindelijk niet gedaan. Niet omdat we het extra geld niet kunnen gebruiken, maar vooral omdat een aanvraag 'bewonersbedrijven' vraagt om een plan. En onze ervaring is dat we binnen de Meevaart voorzichtig moeten zijn met het maken van plannen. Want plannen, zeker als ze degelijk moeten zijn, introduceren verticale verhoudingen terwijl we graag zo horizontaal mogelijk willen werken. Concreet betekent het dat we binnen de Meevaart vooral op zoek gaan naar ideeën en daarover het gesprek met elkaar voeren. Als in die gesprekken de ideeën overeind blijven, als er zich mensen aanmelden voor de uitvoering ervan en zij zich ook eigenaar van die uitvoering voelen, dan willen we helpen om op zoek te gaan naar extra middelen. Maar als mensen hun ideeën op eigen kracht en in onderlinge samenwerking kunnen uitvoeren, dan vinden we dat nog beter. We willen als Meevaart Ontwikkel Groep er niet boven staan, maar kiezen bewust voor ondersteunen

Die opstelling werkt ook door in de manier waarop we ons binnen de Meevaart organiseren. Zoveel als mogelijk kiezen we voor een vorm waarin mensen zelfstandig zijn. Het is dan ook niet verwonderlijk dat in het eerste halfjaar Meevaart enkele bewonersbedrijfjes het licht hebben gezien. Vooralsnog zijn het kleine bedrijfjes, vaak van individuen, een enkele keer ook van een groepje mensen. Ze zijn ook het logische gevolg van de manier waarop we de Meevaart georganiseerd hebben. Expertise die maar incidenteel nodig is of slechts een beperkt aantal uren per week/maand kan het best belegd worden bij mensen die over de juiste expertise beschikken. We kiezen er dan voor om ze als ZZP-er in te schakelen. Een inzet die structureel nodig is en die niet op vrijwillige basis is te organiseren moeten we weer anders organiseren:

- de schoonmaak via een bewonersbedrijfje;
- de horeca nog even onder onze vleugels, maar gericht op het vormen van een bewonersbedrijf;
- beheer is georganiseerd op basis van vrijwilligers met een vergoeding, mensen van Pantar met een inleenprijs en wordt vanaf dit najaar verbonden aan een opleidingstraject (facilitair medewerker MBO2);
- catering is op afstand gezet, waarbij vanuit de keuken diensten worden aangeboden aan de Meevaart.

Hier loopt het belang van de Meevaart en onze eigen visie op hoe het te organiseren verrassend samen met het belang van bewoners uit de wijk. De Indische buurt kenmerkt zich door een veelheid aan enthousiaste, betrokken, zelfredzame en burgerkrachtige bewoners, en zij zetten zich graag in bij en voor allerlei activiteiten. Maar een centrum dat 90 uur per week open is en per week gemiddeld wordt bezocht door meer dan 1200 personen vraagt ook om beheer, om schoonmaak, om service bij vergaderingen en koffie en thee in de kamer van de wijk. Door intensief gebruik gaan zaken kapot en dat vraagt om reparatie; het financieel beheer en de verhuurfunctie vraagt om een stevige administratie.

Waar het organiseren in bewonersbedrijfjes een oplossing is, wordt het echter ook meteen een probleem. Een bedrijf heeft omzet nodig, een bepaalde schaalgrootte, zodat de inkomsten voldoende zijn om van te leven. De Meevaart is echter niet groot genoeg om dat mogelijk te maken. Dus lag het voor de hand om te gaan nadenken over hoe deze bedrijfjes steviger kunnen worden. Een van de oplossingsrichtingen is dan om te gaan werken voor meerdere panden. Met die richting gaan we dit najaar verder aan de slag.

Er kwam nog een tweede probleem bij en dat hadden we ons onvoldoende gerealiseerd. De wereld van de ZZP-er, van het eigen bedrijfje, van werken in opdracht in plaats van in loondienst vraagt om een aantal competenties die niet iedereen heeft. Dan komen er allerlei vragen over belastingen, over de relatie met uitkeringen, over het opzetten van een goede eigen administratie enzovoort. En die vragen komen dan ook terug bij ons. Kan de Meevaart hierbij helpen?

Het starten van een eigen bedrijfje vraagt om natuurlijk ambitie en moed, maar bij de uitvoering van de taken gaat het vooral om het bieden van vakmanschap. We zijn om die reden met extra energie gaan trekken aan de idee om te starten met een opleiding facilitair medewerker op MBO2 niveau. Op het moment waarop we dit schrijven zijn er voldoende deelnemers die de instaptoets gehaald hebben en staan alle seinen op groen om hiermee te starten. Als de ervaringen positief zijn, dan gaan we in 2013 op andere thema's opleidingen en trainingen bieden.

Hiermee raken we ook aan wat in gesprekken over de Meevaart door sommigen gezien wordt als een tegenspraak. Hoe kun je een professionele organisatie willen zijn en tegelijkertijd spreken van zelfbeheer. Betekent zelfbeheer niet dat bewoners in hun rol als vrijwilliger de beheertaken moeten uitvoeren? De kern van de vrijwilliger is zijn of haar vrijwilligheid. Die vrijwilligheid verdraagt zich niet met moeten. Dan wordt vrijwilliger zijn als heel snel hetzelfde als onbetaalde medewerker. Met ons beleid voor vrijwilligersvergoedingen sluiten we hier op aan. Die vergoeding is er alleen voor mensen die veel uren maken in de Meevaart en die taken vervullen die noodzakelijk zijn voor het openhouden van het centrum.

8. Relatie met het stadsdeel

In december 2011 zijn we met het stadsdeel overeengekomen dat het eerste halfjaar van 2012 een ontwikkelperiode is. We konden immers vooraf niet aangeven welke kant de Meevaart op zou gaan. Een tweede – minstens zo belangrijke – reden was dat we hiermee ruimte maakten voor een nieuw te vormen bestuur. Er lagen dan immers geen vaste afspraken waar zij aan gebonden zouden zijn. In april 2012 hebben we het gesprek over het tweede halfjaar gevoerd. We opteren voor voortzetting van de ontwikkelperiode en het stadsdeel stemt daar mee in. In augustus moesten we een aanvraag voor 2013 opstellen. En opnieuw zullen we inzetten op een verlengde ontwikkelperiode. Er gebeurt gewoon teveel, er zijn teveel kansen en richtingen die nog niet verkend zijn en het afzien van de handelingsruimte die samengaat met een dergelijke ontwikkelstatus, zou dat beperken. Het ziet er naar uit dat het stadsdeel daar mee gaat instemmen.

Alles bij elkaar genomen zijn dat geen geringe stappen voor het stadsdeel. Eerst gaan ze in zee met een onduidelijk groepje bewoners in plaats van met een vertrouwde partner zoals een reguliere welzijnsorganisatie. Daarna blijkt dat groepje bewoners (die weliswaar ondertussen een stichting hebben gevormd onder de naam Meevaart Ontwikkel Groep) hun plannen telkens weer bij te stellen. Ze hebben steeds meer tijd nodig en waar het eerst alleen nog maar om het beheer van gebouw ging, worden hun ambities met de dag groter en omvangrijker. Het helpt wel dat het gebouw goed gebruikt wordt, dat de openingsuren en de bezettingsgraad ver boven de doelstellingen van het stadsdeel ligt, maar toch kan het stadsdeel hierin een ruime portie MOED niet ontzegd worden.

Gedurende het hele eerste halfjaar is er elke twee tot drie weken een vast overleg tussen de betrokken ambtenaren van het stadsdeel en een vertegenwoordiging van het bestuur van de MOG geweest. In elk van die overlegbijeenkomsten hebben we het stadsdeel bijgepraat over de ontwikkelingen in de Meevaart en de omgeving van de Meevaart. Met name vanwege de relatie met de omgeving is sinds enkele maanden nu ook de participatiemakelaar van het stadsdeel bij dat overleg aangeschoven. Immers alleen door intensief overleg kunnen we het stadsdeel 'meenemen' in ons denken en de ontwikkelingen. Tegelijkertijd gaat dit ook samen met enige spanning. Verhalen vertellen (*tell me*) is immers niet voldoende; soms moet de stap gezet worden naar *show me* en naar *proof me*.

Show me is in de praktijk heel gemakkelijk gebleken. Het activiteitenprogramma in de Meevaart is zeer divers en bij bewonersactiviteiten worden nog al eens ambtenaren, raadsleden of wethouders uitgenodigd. Ook organiseren instellingen of het stadsdeel zelf bijeenkomsten in de Meevaart en dan zien ze vanzelf de drukte, de diversiteit van gebruikers en vooral ook raken ze in gesprek met bewoners(groepen) over hun ambities.

Een voorbeeld van *proof me* is dat we in de eerste maanden met enige regelmaat de vraag kregen hoe het met het ruimtegebruik stond en of we daar een overzicht van konden geven. We leverden dat soort lijstjes dan met vertraging aan, wat weer tot de vraag leidde of we een actueel overzicht konden geven, zowel van de vaste gebruikers als van de incidentele huurders. Uiteindelijk was de oplossing simpel. We laten de ambtenaren gewoon in onze computer de registratie van de zaalverhuur zien en controleren.

Op die manier is er geleidelijk bij het stadsdeel draagvlak gegroeid voor de idee dat de Meevaart meer is dan alleen een soort wijkcentrum in 'zelfbeheer'.

Er valt meer te vertellen over onze relatie met het stadsdeel. Belangrijk is vooral dat deze in een permanente staat van ontwikkeling is en daarbij geldt 'vooruit is niet altijd rechtdoor'. Een half jaar terug hadden we niet kunnen denken dat de gesprekken zouden gaan over het overnemen van meer (leegstaand) vastgoed; dat we de ontwikkelstatus zouden invullen breder dan de Meevaart alleen en rustig nog met een jaar zouden willen verlengen en dat we met andere panden/organisaties het gesprek zouden voeren over gezamenlijke programmering. De ontwikkelingen gaan snel, maar soms gaat het ons nog te traag. Dat is misschien nog het best te verklaren door de verschillen in cultuur tussen de organisatie van het stadsdeel enerzijds en de cultuur van de Meevaart anderzijds. Het stadsdeel werkt met een jaarbegroting, is gericht op risicobeheersing en behoud van controle. In hun relatie met de Meevaart worden ze gedwongen om te versoepelen en te versnellen. Het omgekeerde geldt voor de Meevaart. We werken op basis van ideeën en intuïtie en toetsen die in gesprekken met elkaar. We houden op voorhand

rekening met mislukken en vinden dat niet zo erg. Beter geprobeerd en mislukt, dan niet geprobeerd. En dat is een benadering die zich niet altijd goed verdraagt met de insteek vanuit het stadsdeel. In de gesprekken het stadsdeel toch vooral weten of we voldoen aan de afspraken. Wij daarentegen laten ons nogal eens leiden door de kansen die we zien en hebben weinig oog voor de mogelijke risico's. En als we kansen zien, dan willen we vaart maken maar de relatie met het stadsdeel dwingt ons soms tot vertragen.

Maar onderhuids speelt misschien nog wel iets. In de relatie tussen stadsdeel en Meevaart is er zowel sprake van een subsidierelatie – en dus een situatie waarin wij verantwoording moeten afleggen – als van partnerschap. Alleen is ook bij dat partnerschap sprake van twee ongelijke partijen die in verschillende werelden leven. Zo kan er bij ons irritatie ontstaan als we geen gesprekspartner zijn bij het opstellen van beleidsregels voor de subsidiering van bewonersorganisaties, dat we niet meepraten over het al of niet overeind houden van vrijwilligersvergoedingen en dat bij de invulling van het welzijnswerk in Oost het gesprek gaat over de samenwerking tussen Dynamo en Civic en dat wat er ondertussen aan communities is opgebouwd in de Indische buurt daarbij geen rol speelt. Tegelijkertijd moeten we er niet aan denken om energie in al die gesprekken te moeten steken. Daar zijn we als organisatie niet op ingericht en daar ligt ook niet onze interesse. Zolang we maar als Meevaart, en in het verlengde daarvan als Indische buurt, een status aparte houden waardoor er ruimte blijft voor bewonersinitiatieven en activiteiten vanuit die communities ook al passen ze niet (helemaal) in de formats.

9. De Meevaartcommunity

Wie de site van de Meevaart bezoekt krijgt een beeld van de Meevaart. Maar dat beeld is niet eenduidig. De Meevaart bestaat uit meerdere werelden die deels naast elkaar en deels door elkaar bestaan. Daarnaast is de Meevaart zowel een facilitair bedrijf dat ruimtes beschikbaar stelt aan bewonersorganisaties als een ruimte waar de community haar activiteiten ontplooit. Waar de een meer affiniteit heeft met wat er in de keuken gebeurt, is een ander actief in de tuingroep. Weer anderen proberen vorm te geven aan de communicatie binnen de Meevaart en vanuit de Meevaart, of spreken zich uit over het beleid. Als bestuur houden we zoveel mogelijk afstand van wat de community en de verschillende werkgroepen doen. Door die afstand ontstaat ruimte voor gebruikers om zelf richting te bepalen en vorm te geven aan de eigen activiteiten en voorkomen we dat er een overdracht plaats vindt van 'eigenaarschap'; dat het bestuur de partij is die het moet regelen en gebruikers weer klant worden. Wij concentreren ons op het beheer van het centrum, de relatie met het stadsdeel en het realiseren van zodanige voorwaarden dat er optimale ruimte ontstaat voor initiatieven vanuit de community en vanuit de buurt. En daar hebben we onze handen vol aan.

De schaalgrootte en de functie van de Meevaart vereisen echter wel een professioneel beheer. Dat is nog niet hetzelfde als beheer door professionals. De hoeveelheid activiteiten en het budget dat nodig is om de Meevaart te laten draaien vragen om een stevig bestuur, maar dat is nog niet hetzelfde als centrale sturing op alles wat er gebeurt. De Meevaart is zowel een broedplaats voor communities, een buurthuis in zelfbeheer als een zaalverhuurcentrum. Tussen deze functies zit een spanning. Eenzelfde spanning zit tussen de ambitie om een functie te vervullen voor een groter gebied dan de directe omgeving en voor de mensen die dit het meest nodig hebben en het

vooral gericht zijn op de huidige gebruikersgroepen. Deze spanningen – en waarschijnlijk zijn er nog meer te benoemen – zijn niet op te heffen en ook niet te ontkennen. Integendeel, ze maken juist de essentie uit van wat de Meevaart wil zijn. Wat dat precies is en wordt, is telkens in ontwikkeling.

Vanuit de Meevaartcommunity is een tiental werkgroepen geïnitieerd (of is het beter om het omgekeerde te zeggen: in en rond de Meevaart is een tiental werkgroepen actief. Zij vormen samen een van de kernen van de Meevaartcommunity). In die werkgroepen zijn zowel bewoners, vrijwilligers als medewerkers van de Meevaart actief. De medewerkers zijn ook bewoner en er hoort ook geen verschil te zijn tussen de inbreng van de bewoner en de vrijwilliger. Zij hebben alleen een ander perspectief omdat ze vanuit een verschillende rol naar hetzelfde kijken.

De keuze voor deze open structuur is buiten ons om gemaakt. Juist omdat we op afstand staan, willen we ook geen actieve partij zijn bij het maken van dit soort keuzes. Wel creëren we de ruimte voor deze structuur, doordat we het nalaten om een gebruikersoverleg in te stellen, terwijl die vraag ons wel bereikt. In reactie op zo'n vraag gaan we gewoon het gesprek aan over het waarom. Een van de antwoorden die we dan krijgen is dat 'in andere panden ook zo'n overleg is'. Andere antwoorden zijn dat men klachten heeft (daar zijn snellere wegen voor) of dat men de andere gebruikers wil leren kennen (daar zijn de werkgroepen, de open activiteiten en vooral de kamer van de wijk beter voor). Onze reden om er niet voor te kiezen heeft veel te maken met onze angst dat we door het instellen van een gebruikersoverleg onze positie als bestuur verder versterken en daardoor de gebruiker uitnodigen om zich meer als klant te profileren.

10. De Indische Buurt Communities

De Meevaart wil geen stand-alone voorziening zijn. We kunnen alleen onze functie vervullen als we dat doen in nauwe samenwerking en afstemming met andere organisaties en communities in de wijk. Het zal geen verrassing zijn als we stellen dat ook de andere communities tegen vergelijkbare vraagstukken aanlopen als waar we vanuit de Meevaart mee te maken hebben. Reden genoeg om op zoek te gaan naar samenwerking. Begin oktober heeft dat geleid tot de volgende tekst die namens de samenwerkende communities richting stadsdeel is gestuurd.

Het bod van de Indische Buurt Community voor 2013

Inleiding

Het is al weer enige tijd geleden dat de perspectievennota 2013 werd besproken in de stadsdeelraad. Bij die gelegenheid hebben we vanuit de communities Indische buurt ingesproken en aangegeven dat we met onze eigen invulling zullen komen. Een invulling waarbij we ver weg blijven van de taal van het geld en ons concentreren op wat wij als de rol zien van de communities in de wijk. De afgelopen maanden is daar door een groot aantal mensen met elkaar het gesprek over gevoerd. Op zondag 23 september is tijdens een afsluitende bijeenkomst de oogst verzameld en is besloten deze als inbreng namens de samenwerkende communities (nu verenigd in Indische Buurt Communities) onder de aandacht van de stadsdeelraad te brengen.

Er kan veel en lang gesproken worden over wat communities zijn, waarin ze verschillen van de klassieke bewonerscommissies of overeenkomen met actiegroepen, of ze een hype zijn of duurzaam of misschien toch iets nieuws uit de wereld van morgen. Dat gesprek wordt ook binnen de communities gevoerd. Waar wij een paar jaar geleden vooral het beheer over het participatiegeld in het sociaal domein claimden in 2010, zijn wij nu bezig met accommodatiebeleid en het bouwen van bruggen tussen formele infrastructuur van stadsdeel en instellingen en de informele infrastructuur van de maatschappelijke initiatieven in de wijk. En met wijkconomie en activering van de werkende wijk.

Wat we zijn of zullen worden is wat we er zelf van maken. Het verschil maak je door te doen. En alleen dan doen we er toe.

Onze opdracht

Ieder van ons heeft ambities en potentie. Waar ambities en potentie de buurt, de directe leefomgeving en andere bewoners nodig hebben om tot ontwikkeling te komen, hebben we elkaar gevonden. Daarbij is telkens sprake van een gemeenschappelijke noemer. Dat kan een plein zijn (Makassarplein en Timorplein), een gebouw (Meevaart of Karrewiel), maar ook een thema (groen of zorg). Telkens echter staat ontmoeten en samen bouwen centraal. Zowel binnen elke community als tussen de communities onderling is sprake van een hoge mate van diversiteit. Om het gesprek met elkaar te kunnen voeren dwong dat tot het ontwikkelen van een gemeenschappelijk kader, een gezamenlijke taal.

In dat kader staat de burger, of een groep van burgers, telkens centraal. Hun en daarmee ook onze, ambities en potenties vormen het vertrekpunt. Op weg naar het waarmaken van deze ambities ontmoeten ze een viertal vraagstukken:

- *Ambities hebben ruimte nodig. Kunnen communities elkaar helpen en versterken bij het realiseren van deze ruimte?*
- *Communities kenmerken zich door 'lichte' structuren, maar net zo als elke organisatie vraagt het onderhoud om communicatie, kennismanagement en het faciliteren van het gesprek.*
- *De buurt is nog verre van de ideale samenleving. Er bestaat armoede, geweld en bedreiging zowel binnen de muren als in de openbare ruimte, er is uitsluiting en overlast. Dit vormt een belemmering voor het ontwikkelen van de potentie en het realiseren van ambitie.*
- *Werk, inkomen en zelfrespect. We zoeken naar manieren om de lokale economie te versterken. Manieren om die bewoners die niet in staat zijn om volledig te participeren op de reguliere arbeidsmarkt een betekenisvolle rol te laten vervullen, om bewoners met ambities voor het starten van een eigen onderneming of activiteiten gericht op de versterking van de buurt te faciliteren.*

In de gesprekken die we met elkaar gevoerd hebben bleken deze vraagstukken elkaar te raken en te overlappen. Het bezig zijn met het ene vraagstuk werd belemmerd doordat de andere vraagstukken als barrière opdoemden. Dat gegeven maakt de keuze makkelijk: we

gaan tegelijkertijd met alle vier de vraagstukken aan de slag. Daarna komt echter direct de volgende vraag: 'hoe gaan we die vraagstukken dan aanpakken? Hebben we een plan?' Dat hebben we niet en in de kern willen we dat ook niet. We hebben ideeën over hoe te vraagstukken te benaderen, we weten waar we willen beginnen. Al werkende weg komen we andere bewoners tegen die hun bijdrage en ideeën leveren, waardoor de aanpak steviger zal worden maar de richting mogelijk zal veranderen. Het is anders werken, minder SMART, maar wel SLIMmer als je een aanpak wilt, waarbij het voor nieuwe toetreders continue mogelijk is om mee te doen en een gelijkwaardige inbreng te hebben. En we moeten het bij onze aanpakken hebben van de inbreng en inzet van bewoners. Want de bewoners zijn ons voornaamste (sociaal) kapitaal. En dus moet er een werkwijze worden gehanteerd waarin daarmee uiterst zorgvuldig wordt omgegaan.

Over ruimte

In onze wijk staat vastgoed leeg, soms tijdelijk maar ook wel langdurig. Het gaat daarbij om vastgoed van de lokale overheid, van corporaties en van de private sector. Vastgoed dat leeg staat, verliest niet alleen aan waarde, maar heeft ook een negatieve uitwerking op de waarde van omliggende panden en de leefbaarheid van de buurt. Tegelijkertijd zijn er tal van partijen binnen de wijk die op zoek zijn naar ruimte voor hun activiteiten. Activiteiten die betekenisvol zijn voor de buurt of die de personen en partijen zelf vooruit kunnen helpen op weg naar het realiseren van hun ambities. Voor ons reden om de stap te zetten naar leegstandsbeheer door bewoners. We willen in gesprek met de lokale overheid, met corporaties en de private sector vastgoed dat langdurig leegstaat tijdelijk beschikbaar krijgen voor bewonersinitiatieven. In de eerste gesprekken die we hierover gevoerd hebben heeft dit idee op sympathie kunnen rekenen, maar nu moeten we de stap zetten naar uitvoering ervan. Vanuit de Meevaart zijn we in staat om een beheerorganisatie op te zetten die zorg kan dragen voor goed beheer. Tegelijkertijd vraagt het ook veel van de bewonersgroepen en initiatieven. Ze hebben zich tot nu toe sterk gericht op het behoud van dan wel het verkrijgen van permanente ruimte. Wat betreft de bekostiging ervan hebben ze veelal naar de overheid gekeken en daartoe subsidieverzoeken ingediend. Nu de overheid minder geld wil besteden aan dit soort zaken wordt het ook voor hun nodig om vanuit een ander perspectief naar ruimte te kijken. Wat maakt het uit als je met enige regelmaat moet verhuizen, als je tegelijkertijd wel de zekerheid hebt van telkens een eigen ruimte tegen veel lagere kosten dan anders.

Zo zouden organisaties die belang hebben bij zichtbaarheid en vooral een dienstverleningsrol vervullen prima gebaat zijn met een winkelpand in bijvoorbeeld de Javastraat, een straat waar permanent meer dan 10% leegstand is, al betreft het hier telkens andere panden. Groepen die activiteiten verrichten die op grond van de door het stadsdeel opgestelde beleidsregels niet meer subsidiabel zijn, kunnen hun activiteiten in de leegstand uitoefenen, terwijl bedrijfspanden prima ingezet kunnen worden als startpunt voor nieuwe ondernemers.

Over communities

We hebben al eerder iets geschreven over communities en we realiseren ons dat we door de lichte structuur, het open karakter en het ontbreken van leiders die kunnen en mogen spreken namens allen, een moeilijke partner zijn voor meer gestructureerde partijen zoals een lokale overheid. Juist omdat wij geen vaste leiders hebben ontwikkelen onze communities krachtig sociaal kapitaal. Het gaat om dat kapitaal dat ieder van ons heeft. Wij werken als 'platte en losse organisatievorm'. Niet via de lijn van hiërarchie maar via de lijn van samenwerking in zelfsturende teams. Tegelijkertijd is onze (nog jonge) ervaring dat de open structuur van de communities beter in staat is om sociaal kapitaal te bundelen en in te zetten dan de formele structuren van stichtingen en werkgroepen. En uiteindelijk gaat het daarom. We willen veranderingen en verbeteringen teweeg brengen en dat vraagt om inzet en investeringen.

Je kunt het werken binnen en vanuit communities zien als een sociaal experiment, maar elk experiment heeft sponsors nodig. Sponsors die respect hebben voor de kern van het experiment, maar die vanuit hun eigen belang daar wel ondersteuning aan willen bieden. Die ondersteuning is bijvoorbeeld nodig voor het versterken van de onderlinge communicatie en voor de communicatie vanuit de communities naar de omgeving. Die ondersteuning is ook nodig daar waar het gaat om het verder uitwerken en versterken van de wijkagenda. Vanuit de Timorpleincommunity is daar in het verleden al een voorzet voor gegeven in de zogenoemde academiebijeenkomsten, en ook het stadsdeel heeft op het thema 'buurtagenda' activiteiten ondernomen. Beide acties samen zijn echter nog onvoldoende. De wijkagenda moet specifiek en concreter. Dat vraagt nog veel gesprekken met een variëteit aan bewoners(groepen) over wat ze waardevol vinden en wat waardeloos, over wat ze belemmert en wat ze stimuleert. Waar we hier voor pleiten is een nieuwe invulling voor wat eerder bewonersondersteuning heette. We willen dat zelf gaan uitvoeren onder eigen regie met als inzet versterking van het bereik van de communities en als resultaat een breder gedragen wijkagenda.

Over zorg

Met drie transities voor de boeg (jeugdzorg, WWNV en AWBZ) neemt de verantwoordelijkheid van de lokale overheid voor de zorg sterk toe. Alle drie de transities gaan echter gepaard met een beperking in budget. Het collectieve antwoord is dan de verwijzing naar burgerkracht, aanspreken op eigen verantwoordelijkheid en het stimuleren van zelfredzaamheid. Maar ook hier geldt dat wat op papier geschreven wordt, niet direct in de praktijk te realiseren is. Daarvoor is ook nodig dat de verhoudingen tussen de hulp- en dienstverlening zoals deze door een verscheidenheid aan zelforganisaties wordt verricht en de professionele instellingen drastisch veranderd. Tot nu toe kenmerkt die verhouding zich vooral door wederzijds wantrouwen. De professionals staan soms ver weg, de drempel is te hoog, ze doen of alleen maar hun 'ding' of ze zijn het begin van een enorme stoet hulpverleners, zo is het beeld bij de vrijwilligers van de zelforganisaties. Omgekeerd is het verhaal van de professionals te vaak dat de zelforganisaties hun eigen mogelijkheden overschatten, mensen te lang vast houden, niet doorverwijzen enz. Het is allemaal niet nieuw, want deze verhalen worden al dertig jaar over elkaar verteld. Talrijk zijn ook de

pogingen om tot samenwerking te komen omdat in de kern beide partijen elkaar nodig hebben en vooral omdat de onderlinge competitie tussen zelforganisaties en professionals niet in het belang is van bewoners. Vanuit de Indische buurt communities gaan we het initiatief nemen om deze partijen opnieuw met elkaar in gesprek te brengen. Daarbij is de inzet niet om zo snel mogelijk werkafspraken te maken (want die aanpak heeft in het verleden bewezen niet te werken), maar eerst maar eens te bespreken wat nodig is om het wederzijds vertrouwen te herstellen.

In de Indische buurt wonen relatief veel allochtone alleenstaande moeders met kinderen. Door achterstand, achterstelling en onderdrukking door tradities etc. zijn deze vrouwen nog niet in staat om economisch en sociaal zelfstandig te worden. We bepleiten, dat dit onderwerp op onze gemeenschappelijke agenda komt.

Over werk

De Indische buurt kent veel werkloze bewoners in vergelijking met het gemiddelde in Amsterdam. Dit betekent echter niet dat deze mensen niet geschikt zijn of geen competentie hebben. De traditionele instrumenten voor arbeidsparticipatie zijn echter louter gericht op het vinden van een baan in de loondienst. Loondienst is echter een klein onderdeel van de arbeidsmarkt. Veel werkzoekende willen graag hun diensten en deskundigheid in te zetten voor het bereiken van economische zelfredzaamheid. De vrije markt voor ondernemerschap is veel geschikter en biedt veel meer mogelijkheden.

De revitalisatie van de Indische buurt is daarnaast mede afhankelijk van lokale economische groei. Dit betekent dat de lokale markt gebruikt maakt van lokale resources en dat er een uitbreiding mogelijk is om deze resources ook buiten de grenzen van lokale markt te gebruiken.

Deze twee invalshoeken legitimeert het opzetten van bewonersbedrijven die in de vorm van een collectief aan zowel eigen competentie als de groei van bedrijvigheid in het gebied werken. Vanuit de Meevaart is dit al in 2012 ingezet en wordt geanticipeerd op een Truststructuur.

In 2013 is er behoefte aan de verdere uitwerking van deze structuur. Thans worden plannen uitgewerkt voor vele services en bedrijven die community based zullen opereren en een uitbereiding realiseren voor het aantal beschikbare banen en stage mogelijkheden. Een gezamenlijke marketing, shared services voor ondernemingen, verbetering van kwaliteit van producten door opleiding en training en benutten van beschikbare mogelijkheden zijn acties die in 2013 uitgezet en gestart moeten worden. Vanuit de Meevaart wordt nu gewerkt aan een opleiding voor facilitaire medewerker. Daarnaast is er speciale aandacht voor de inburgeraars. Ze moeten in alle veiligheid in hun buurt de mogelijkheid krijgen om stage te lopen in een omgeving waar Nederlands gesproken wordt. Dat kan bij het MKB maar ook bij organisaties en communities. Op deze manier doen wij iets voor deze mensen en hebben zij het gevoel dat ze welkom zijn.

Afsluitend

We brengen dit onder de aandacht van de stadsdeelraad op het moment waarop gesproken wordt over de begroting 2013 en in het verlengde daarvan de opdrachten worden vastgesteld voor de instellingen werkzaam op het gebied van zorg, welzijn, beheer en leefbaarheid. We kunnen begrijpen dat het voor een lokale overheid en voor instellingen nodig is om zekerheid te hebben over beschikbare middelen, om taken vast te leggen en resultaatafspraken te maken. Maar vanuit de communities hebben we minder behoefte aan 'vastheid' maar juist aan ruimte voor improvisatie en acteren als de situatie erom vraagt. We vragen dan ook niet meer - maar zeker ook niet minder - om ruimte in te bouwen om het gesprek en de samenwerking aan te kunnen gaan tussen lokale overheid, instellingen en de communities. Het gaat daarbij in essentie om het overbruggen van het tijdsverschil tussen de bewoners (vandaag) en de overheid (morgen). Juist de lange procedures zijn funest voor het actief en betrokken houden van grote groepen bewoners. In de casus Meevaart heeft het stadsdeel laten zien dat het ook anders kan. Dat inspringen op de actuele situatie regel kan zijn in plaats van uitzondering. Het zou bijzonder zijn, als dat wat gelukt is op een klein onderdeel, nu kan worden uitgebreid naar een hele buurt.

11. Onze ambities Meevaart 2013

In het najaar van 2011 waren onze ambities zowel heel groot als heel beperkt. Heel groot omdat we de basis wilden leggen voor een sociaal experiment waarbij bewoners zelf een andere rol innemen en meer sturend en verantwoordelijk zijn voor hun voorzieningen. Beperkt omdat we onze eigen rol vooral zagen als een tijdelijke. Die tijdelijkheid is enigszins onder druk komen te staan. Dat is onze eigen keuze. In het voorjaar van 2012 hebben we aangegeven dat de Meevaart op een tweesprong is aangekomen, waarbij het nodig was om een keuze te maken tussen stabilisatie of de sprong naar buiten te maken. Wij hebben voor beide routes gekozen. De Meevaart moet beter gaan draaien, professioneler, zodat de gebruikers de diensten krijgen waar ze recht hebben. De verbouwingen zoals we die deze zomer hebben uitgevoerd passen daarin. Net zo passend is de keuze om dit najaar binnen de Meevaart te starten met een opleiding facilitair medewerker MBO2. Maar onze ambities gaan verder. Ze zijn deels al verwoord in het bod vanuit de gezamenlijke communities uit de Indische buurt zoals in de vorige paragraaf beschreven. Als we deze ambities in een perspectief plaatsen dan zou dat het beeld van een wijkonderneming kunnen zijn. Deze wijkonderneming beheert het leegstaand vastgoed, faciliteert bewonersinitiatieven, biedt werkervaring- en scholingsplaatsen en versterkt de wijk economie. Of die wijkonderneming er gaat komen weten we nu nog niet. Wat we wel weten is dat de huidige structuur van de MOG niet toegerust is voor de taken die ze wil oppakken. Zo zijn we nu in gesprek met zowel Alliantie, Eigen Haard en stadsdeel over het beheer van enkele panden, zijn we met het stadsdeel in gesprek over het starten van een makelpunt dat vraag en aanbod naar vierkante meters bijeen wil brengen en voelen we een verplichting om de startende ondernemers die nu nog onder de bescherming van de Meevaart functioneren goed te begeleiden. Als MOG hebben we een aanvraag ingediend voor het beheer van de Meevaart in 2013. We doen dat opnieuw onder de noemer dat het gaat om een ontwikkelfase. Alleen is het deze keer een ontwikkelfase die we niet op eigen kracht kunnen doorlopen. Onze ambities zijn daarvoor te veel vervlochten met de ambities van andere communities in de wijk, maar ook afhankelijk van de

samenwerking met andere stakeholders die actief zijn binnen de buurt. De keuze om onze ambities niet alleen te beperken tot de Meevaart maar te verbreden naar de buurt, betekent ook dat we als MOG grotere financiële risico's lopen. Die zijn te overzien als we snel duidelijkheid kunnen verkrijgen over de haalbaarheid en de vormgeving van de wijkonderneming.

12. Een nabrander

Toen ik de concepttekst liet lezen aan enkele anderen, waren de commentaren niet mals. Er stond te veel niet in. Geen aandacht besteed aan budgetmonitoring en participatieve democratie. Niet stil gestaan bij de internationale conferenties die ondertussen al in de Meevaart hebben plaatsgevonden; we staan niet alleen in de buurt en in de stad op de kaart, maar hebben ook nationaal en internationaal al een zekere reputatie opgebouwd. Waarom heb je niet een lijstje toegevoegd met alle organisaties die een werkbezoek hebben gebracht aan de Meevaart of vertel je niets over de nieuwe communities in de buurt? Ook werd een verhaal gemist over vrijwilligersvergoedingen, de onmogelijkheid om in deeltijd te werken als je laagbetaald werk doet, de bureaucratie die bij het starten van een eigen bedrijfje hoort en vooral de onoverzichtelijkheid die daarmee samengaat. Waarom ook niet gewoon een aantal portretjes opgenomen van de vrijwilligers en de medewerkers die de Meevaart mogelijk maken of op zijn minst een dankwoord (bij deze dus, allemaal heel erg bedankt, en vooral doorgaan). Ook moest ik verwijzen naar onze site en het nieuwe logo en noemen dat we al 500 leden hebben op de sociale media. En een opmerking was ook dat ik stil moest staan bij de samenwerking tussen Meevaart en de stichting MEE die binnenkort vorm gaat krijgen. Zelf wilde ik nog stil staan bij het functioneren van het bestuur dat soms een klassiek stichtingsbestuur is, maar op momenten zich ook ontwikkeld tot een Raad van Toezicht die de bestuurder (de voorzitter) kritisch bevraagd en het gesprek dat we daar nu voeren over de nieuwe bestuursvormen zoals bijvoorbeeld de coöperatieve vereniging. Maar in het woord vooraf is het al gemeld: er gebeurt gewoon teveel om allemaal te willen beschrijven en dat is ook precies wat we willen bereiken. De Meevaart ontleent zijn bestaansrecht niet aan de verhalen die er over worden geschreven, maar aan wat er binnen en buiten, vanuit en in samenwerking mee gedaan wordt. Alleen door te doen, maken we het verschil.

Eindnoten

---

¹ Tex Avery maakt tekenfilms waarin ogenschijnlijke contradicties toch met elkaar gecombineerd kunnen worden (zie o.a. het interview met Tex Avery op het web: http://www.dailymotion.com/video/xkea8u_a-conversation-with-tex-avery_shortfilms)

² De verbouwingen van het pand, de herinrichting van de tuin en de overige aanpassingen waren niet mogelijk geweest zonder de financiële steun van het stadsdeel Oost, een bijdrage van de Alliantie en de eigen middelen vanuit de Meevaart.

Literatuur

Fiere, R. ,Mehlkopf, P. and Wüst, S. (2013) Meevaart of tegenstroom, *Neighbourhood Society Working Papers* (1)

Stadsdeel Oost (2012) *Perspectievennota 2013*. Amsterdam: Stadsdeel Oost.